

§ 205

Hankintaoikaisuvaatimus rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 6.2.2020 § 17 päätöksestä koskien katujen ja yleisten alueiden suunnittelu- ja asiantuntijapalveluiden puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2020-2022 (osa-alue 5)

HEL 2019-008843 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Suomen Energia-Urakointi Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 6.2.2020 § 17 tekemästä katujen ja yleisten alueiden suunnittelu- ja asiantuntijapalveluiden puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2020-2022 (optiokausi 2022-2024) koskevasta päätöksestä.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jaakko Seppänen, lakimies, puhelin: 310 39062
jaakko.seppanen(a)hel.fi
Eva-Lisa Karlsson, projektinjohtaja, puhelin: 310 64387
eva-lisa.karlsson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 21.2.2020
- 2 Oikaisuvaatimuksen liite 1
- 3 Oikaisuvaatimuksen liite 2
- 4 Kuulemispyyntö 4.3.2020
- 5 Lausunto Ramboll Finland Oy 6.3.2020
- 6 Lausunto LiCon-AT Oy 9.3.2020
- 7 Lausunnon liite LiCon-AT Oy 9.3.2020
- 8 Lausunto Sitowise Oy 11.3.2020
- 9 Lausunto WSP Finland Oy 13.3.2020
- 10 Lausunto Despro Engineering Oy 13.3.2020
- 11 Vastaselityspyyntö ja vastaus 17.3.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Tarjoajat

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisuun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston tekemä hankintapäätös 6.2.2020 § 17 perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tiedoksi tarjoajille sähköpostitse 11.2.2020.

Suomen Energia-Urakointi Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 21.2.2020. Hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Katujen ja yleisten alueiden suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita koskeva puitejärjestelystä sopimuskaudelle 2020-2022 julkaistiin EU-hankintailmoitus. Kilpailutus perustuu Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan 19.11.2019 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2019-008843 sekä alkuperäisen tarjouspyynnön korjausilmoitukseen

20.11.2019 ja 18.12.2019. Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisella avoimella menettelyllä. Puitejärjestelyn sopimuskaudeksi ilmoitettiin 1.3.2020-28.2.2022 ja tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhdellä kahden vuoden pituisella optiokaudella 1.3.2022-29.2.2024.

Tarjouspyynnössä ilmoitettiin, että osa-alueella 5 ”Valaistussuunnittelu, alue- ja rakennussuunnittelu, sähkötekniinen suunnittelu” valitaan kilpailutuksen perusteella viisi konsulttia, ellei kelpoisuusehdot täyttäviä tarjoajia ja hyväksyttäviä tarjouksia ole vähemmän. Tarjouskilpailussa saatiin määräaikaan mennessä seitsemän tarjousta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto teki 6.2.2020 päätöksen § 17, jolla jaosto sulki Sitowise Oy:n, Suomen Energia-Urakointi Oy:n, Valoa design rhs Oy:n, Despro Engineering Oy:n ja WSP Finland Oy:n tarjoukset osa-alueen 5 osalta tarjouskilpailusta, koska yritykset eivät täyttäneet osa-alueen tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hyväksyi osa-alueella 5 seuraavat tarjoukset, jotka täyttivät tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset:

1. LiCon-AT Oy
2. Ramboll Finland Oy

Tarjouspyynnössä oli osa-alueen 5 osalta asetettu tarjoajille seuraava tarjoajan referenssejä koskeva soveltuvuusvaatimus:

”Tarjoajalla tulee olla kokemusta vähintään kolmesta (3) valaistussuunnittelu- ja tapahtumasähkösuunnittelutyöstä kaupunkiympäristössä viimeisen kolmen (3) vuoden ajalta. Valaistussuunnittelutehtävien tulee olla yhteiskäyttökohteiden suunnittelutehtävistä raitioverkon kohteissa. Esitetyt referenssit valaistussuunnittelu- ja tapahtumasähkösuunnittelutyö kohteista tulee olla erillisinä suunnittelutehtävinä toteutettuja.”

Suomen Energia-Urakointi Oy:n tarjouksen sulkemista osa-alueen 5 osalta tarjouskilpailusta perusteltiin jaoston päätöksen yhteydessä seuraavasti:

”Suomen Energia-Urakointi Oy:n tarjouksen liitteessä ’Yrityksen referenssit SEU’ on esitetty yhteensä kolme (3) referenssihanketta. Referensseinä on esitetty yksi tapahtumasähkösuunnittelutyö sekä yksi valaistussuunnittelutehtävä yhteiskäyttökohteiden suunnittelutehtävistä raitioverkon kohteissa. Tarjoaja ei ole esittänyt vaadittua kolmea referenssiä yhteiskäyttökohteiden suunnittelutehtävistä raitioverkon kohteissa eikä kolmesta tapahtumasähkösuunnittelutyöstä.”

Hankintaoikaisuvaatimus

Suomen Energia-Urakointi Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan vaatinut, että kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätös poistetaan ja asia ratkaistaan uudelleen siten, että Suomen Energia-Urakointi Oy:n katsotaan täyttävän osa-alueen 5: valaistussuunnittelu, alue- ja rakennussuunnittelu, sähkötekniinen suunnittelu osalta tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset. Asia on päätettävä siten, että Suomen Energia-Urakointi on mukana osa-alueen tarjouskilpailussa.

Vaihtoehtoisesti Suomen Energia-Urakointi Oy on vaatinut, että hankinta on avattava uudelleen kilpailtavaksi täsmennetyin ja selkeämmin esitetyin referenssivaatimuksin.

Vaatimusten tueksi hankintaoikaisuvaatimuksessa on todettu seuraavaa:

"Suomen Energia-Urakointi Oy katsoo, että sen tarjous on ollut hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen. Suomen Energia-Urakointi Oy täyttää tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset ja on otettava mukaan osa-alueen tarjouskilpailuun. Suomen Energia-Urakointi Oy on esittänyt tarjouspyynnössä vaaditun määrän referenssejä.

Päätös on joka tapauksessa virheellinen, koska tarjouspyyntö on referenssien esittämisen ja tarjouspyynnössä käytetyn referenssilomakkeen osalta olleet epäselviä ja harhaanjohtavia.

Tarjouspyynnön teksti on osa-alueen yleisissä kriteereissä ollut seuraava:

"Tarjoajalla tulee olla kokemusta vähintään kolmesta (3) valaistussuunnittelu- ja tapahtumasähkösuunnittelutyöstä kaupunkiympäristössä viimeisen kolmen (3) vuoden ajalta. Valaistussuunnittelutehtävien tulee olla yhteiskäyttökohteiden suunnittelutehtävistä raitioverkon kohteissa. Esitetyt referenssit valaistussuunnittelu- ja tapahtumasähkösuunnittelutyö kohteista tulee olla erillisinä suunnittelutehtävinä toteutettuja."

Suomen Energia-Urakointi Oy on, kuten myös useat muut osa-alueen tarjoajat, ymmärtäneet tekstin sen kirjoitusasunsa mukaisesti siten, että vähimmäisvaatimuksena on vähintään kolme referenssiä, joihin tulee sisältyä erillisinä suunnittelutehtävinä toteutettuna sekä valaistussuunnittelutyötä että tapahtumasuunnittelutyötä kaupunkiympäristössä.

Tähän viittaa Suomen Energia-Urakointi Oy:n mukaan myös käytetty referenssilomake, jossa todetaan:

1) "Tarjoajalla tulee olla kokemusta vähintään kolmesta (3) hankkeesta viimeisen kolmen (3) vuoden ajalta. Tarjoajalta vaadittu referenssi on kuvattu jokaisen osa-alueen kohdalla erikseen tarjouspyynnön kohdassa "Hankinnan kohteen kriteerit" kohta "Osa-alueen yleiset kriteerit"."

"6) Lomakkeen sisältöä ei saa muuttaa."

Ensinnäkin mikäli olisi edellytetty, että tarjoaja esittää kokemusta sekä kolmesta hankkeesta valaistussuunnittelutyön osalta että lisäksi kolmesta hankkeesta tapahtumasähkösuunnittelutyöstä, kokemusvaatimuksen yhteismääräksi osa-alueelle tulisi kuusi, eikä kolme, niin kuin tarjouspyynnössä ja lomakkeessa on esitetty. On harhaanjohtavaa pyytää kolme referenssiä, jos niitä todellisuudessa vaaditaan kuusi.

Referenssilomakkeessa oli valmiina vain kolme riviä. Tarjouspyynnön kysymykset ja vastaukset osiossa vastauksella annettu mahdollisuus lisätä rivejä referenssilomakkeeseen ei poista edellä todettua tekstin epäselvyyttä ja harhaanjohtavuutta. Suomen Energia-Urakointi Oy:lle toimitetusta päätöksestä ei ilmene, miten valituksi tulleet LiCon-AT Oy ja Ramboll Finland Oy olivat esittäneet referenssinsä lomakkeessa. Päätöksestä kuitenkin ilmenee se, että hylätyt viisi seitsemästä tarjoajasta ovat ymmärtäneet referenssivaatimuksen samalla tavalla.

Suomen Energia-Urakointi Oy:n käsityksen mukaan hankinnan vaatimuksena oli yhteensä kolme referenssiä vaadituista referenssityypeistä ja Suomen Energia-Urakointi Oy:n referenssit täyttävät tämän vaatimuksen. Erikseen todettakoon, että referensseistä Kontulan keskuksen katu- ja puistoalueiden valaistussuunnittelu ja valaistuksen sähkösuunnittelu on vaativuudeltaan referenssi raitioverkon kohteen suunnittelusta. Toiseksi Raide-jokeri-referenssi, joka on puitesopimustyyppinen toimitus, sisältää erillisinä suunnittelutehtävinä useita eri raitiotiekohteita, kuten Suomen Energia-Urakointi Oy oli referenssitoimeksiannon kuvauksessa kuvannut.

Laissa säädetty hankintamenettelyyn osallistujien tasapuolisen kohtelun vaatimus ja ehdokkaiden syrjimättömyyden turvaaminen edellyttävät, että tarjouspyynnön ja referenssilomakkeen tekstiä on tässä tilanteessa tulkittava tarjoajamyönteisesti. Tehty päätös tulee poistaa ja Suomen Energia-Urakointi Oy on otettava mukaan tarjouskilpailuun. Vaihtoehtoisesti hankinta on avattava uudelleen kilpailtavaksi täsmennyin ja selkeämmin esitetyin referenssivaatimusedellytyksin."

Suomen Energia-Urakointi Oy on liittännyt hankintaoikaisuvaatimuksensa hankintapäätöksen liitteineen sekä tarjouksen yhteydessä toimittamansa referenssilomakkeen. Lomakkeesta on poistettu referenssiasiakkaiden yhteystietojen yhteystiedot ja referenssitoimeksianno-

jen tuntimäärätiedot, jotka Suomen Energia-Urakointi Oy on katsonut liikesalaisuuksiin.

Asianosaisten kuuleminen

Puitejärjestelyn osa-alueesta 5 tarjouksen jättäneille yrityksille on varattu tilaisuus lausua näkemyksensä hankinta-oikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksestä.

Ramboll Finland Oy on ilmoittanut 6.3.2020, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa.

LiCon-AT Oy on antanut lausunnon 9.3.2020. Lausunnossa on todettu muun muassa, että hankinnan kohteen kriteerien kuvaukset olivat selkeät ja yksiselitteiset. Koska vaatimuksessa on käytetty sanaa ”ja” eikä ”tai”, edellyttää vaatimus selkeästi vähintään kolmea referenssiä valaistussuunnittelutyöstä raitioverkon kohteissa sekä vähintään kolmea referenssiä tapahtumasähkösuunnittelutyöstä. Lisäksi tilaaja on asiakirjassa Tarjouspyyntöön tulleet kysymykset ja niihin annetut vastaukset todennut, että tarjouspyynnön liitteeseen 2 Yrityksen referenssit voidaan halutessaan lisätä rivejä. Hankinnan kohteen kriteerien kuvaukset olivat vastaavia, kuin muissa kuntien suunnittelu- ja asiantuntijapalveluiden tarjouspyynnöissä.

LiCon-AT Oy on toimittanut lausunnon liitteenä oman referenssilomakkeensa. LiCon-AT Oy:n lausunnon mukaan se on tarjonnut yhteensä yhdeksän referenssiä, joista neljä ovat erillisiä tehtävänantoja valaistussuunnittelusta raitioverkon kohteissa, neljä ovat erillisiä tehtävänantoja tapahtumasähkösuunnittelusta ja yksi kohde on erillinen tehtävänanto, jossa oli sekä valaistussuunnittelua raitioverkon kohteessa että tapahtumasähkösuunnittelua.

Sitowise Oy on antanut lausunnon 11.3.2020. Lausunnossa on todettu muun muassa, että Sitowise Oy on tulkinnut hankinta-asiakirjoja samalla tavalla kuin oikaisuvaatimuksessa on esitetty.

WSP Finland Oy on antanut lausunnon 13.3.2020. Lausunnossa on todettu muun muassa, että tarjouspyyntö on ollut Suomen Energia-Urakointi Oy:n oikaisuvaatimuksessa esittämällä tavoin sekä epäselvä että harhaanjohtava vaatimuksessa tarkoitettua kohdan osalta. Tarjouspyynnön kohdan 5 osalta lähes kaikki tarjoajat on hylätty. Hylättyjä tarjouksia oli viisi seitsemästä, ja on ilmeistä, että hylätyn tarjouksen tehneet tarjoajat olivat ymmärtäneet tarjouspyynnön referenssivaatimuksen semantiikan samalla tavalla eli siten, että referenssejä olisi vaadittu kolme eikä kuutta. Näin ollen voidaan perustellusti esittää, että tarjouspyynnön referenssivaatimusten muotoilu on ollut epäselvä ja johtanut tarjoajien eriarvoiseen kohteluun, koska referenssivaatimukset on tar-

joajien taholla ymmärretty pääosin hankintayksikön tarkoittamasta poikkeavasti.

Despro Engineering Oy on antanut lausunnon 13.3.2020. Lausunnossa on todettu muun muassa, että Suomen Energia-Urakointi Oy:n esittämät tarjouspyynnön ja sen liitteiden epäselvyydet ja harhaanjohtavuudet ovat paikkansapitäviä ja ovat merkittävästi vaikuttaneet useiden tarjoajien tarjousten sisältöön, muun muassa esitettyjen referenssien sisältöön ja lukumäärään.

VALOA design rhs Oy ei antanut lausuntoa kuulemispyynnön johdosta.

Lausuntoihin sisältyneiden muiden tarjoajien esittämien vaatimusten osalta on selvyiden vuoksi todettava, että ainoastaan Suomen Energia-Urakointi Oy on tehnyt hankintapäätöksestä määräjassa hankinta-oikaisuvaatimuksen.

Hankinta-oikaisuvaatimuksen tekijän vastaselitys

Suomen Energia-Urakointi Oy:lle on varattu tilaisuus antaa vastaselitys muiden tarjoajien antamien lausuntojen johdosta.

Suomen Energia-Urakointi Oy on ilmoittanut 17.3.2020, ettei sillä ole muiden tarjouksen jättäneiden yritysten lausumien johdosta uutta lausuttavaa. Suomen Energia-Urakointi Oy pyytää ratkaisemaan asian hankinta-oikaisuvaatimuksen mukaisesti.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 67 §:n 1 momentin mukaan tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankintalain 83 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa muun muassa tarjoajien teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että tarjoajalla on tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 86 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasolla. Hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin.

Hankintalain 125 §:n 1 momentin mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen arviointi

Tarjouspyyntöasiakirjojen väitetty epäselvyys

Suomen Energia-Urakointi Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan vaatinut, että Suomen Energia-Urakointi Oy:n tulisi katsoa täyttävän tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset. Toisaalta Suomen Energia-Urakointi Oy on vedonnut myös siihen, että jaoston päätös olisi joka tapauksessa ollut virheellinen, sillä tarjouspyyntö on referenssien esittämisen ja tarjouspyynnössä käytetyn referenssilomakkeen osalta ollut epäselvä ja harhaanjohtava. Vaihtoehtoisesti Suomen Energia-Urakointi Oy on vaatinut, että hankinta on avattava uudelleen kilpailtavaksi täsmennetyin ja selkeämmin esitetyin referenssivaatimuksin.

Tältä osin on todettava, että mikäli hankintamenettelyä koskeva tarjouspyyntö olisi jo itsessään ollut hankintasäännösten vastainen, hankintayksikön virheellinen menettely voitaisiin korjata vain siten, että hankintamenettely keskeytetään päätöksen poistamisen yhteydessä ja hankinnasta järjestetään kyseisen osa-alueen osalta kokonaan uusi tarjouskilpailu.

Näin ollen asiassa on ensimmäisenä arvioitava, onko tarjouspyyntö ollut väitetyn epäselvyyden ja harhaanjohtavuuden johdosta hankintalain 67 §:n 1 momentin tai muiden hankintasäännösten vastainen.

Suomen Energia-Urakointi Oy on esittänyt ymmärtäneensä referenssejä koskevan vaatimustekstin siten, että vähimmäisvaatimuksena olisi vähintään kolme referenssiä, joihin tulee sisältyä erillisinä suunnittelu-tehtävinä toteutettuna sekä valaistussuunnittelutyötä että tapahtumasähkösuunnittelutyötä kaupunkiympäristössä.

Suomen Energia-Urakointi Oy on todennut, että mikäli olisi edellytetty, että tarjoaja esittää kokemusta sekä kolmesta hankkeesta valaistus-suunnittelutyön osalta että lisäksi kolmesta hankkeesta tapahtumasähkösuunnittelutyöstä, kokemusvaatimuksen yhteismääräksi osa-alueelle tulisi kuusi, eikä kolme, niin kuin tarjouspyynnössä ja lomakkeessa on

esitetty. Suomen Energia-Urakointi Oy:n mukaan on harhaanjohtavaa pyytää kolme referenssiä, jos niitä todellisuudessa vaaditaan kuusi.

Hankintayksikkö on kuullut muita tarjouksen jättäneitä yrityksiä hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta. Tässä yhteydessä neljä tarjoajaa on lausunut näkemyksensä siitä, miten he ovat tulkinneen tarjouspyyntöasiakirjoja.

Vastauksena hankintaoikaisuvaatimuksessa ja lausunnoissa esitettyihin tulkintakannanottoihin on todettava, että hankintayksikkö on arvioinut referenssivaatimusta tarjouspyyntöasiakirjojen perusteella seuraavasti:

Referenssivaatimuksen on voinut aluksikin täyttää esittämällä vähintään kolme referenssisuoritusta edellyttäen, että jokaiseen esitettyyn referenssisuoritukseen on sisällytetty erillisinä suunnittelutehtävinä toteutettuna sekä valaistussuunnittelutyötä että tapahtumasähkösuunnittelutyötä. Tarjoajien esittämien referenssien joukossa on myös ollut tällaisia referenssejä.

Mikäli tarjoaja ei ole voinut esittää kolmea sellaista referenssisuoritusta, joihin olisi jokaiseen sisällytetty sekä valaistussuunnittelutyötä että tapahtumasähkösuunnittelutyötä, on tarjoaja kuitenkin voinut täyttää soveltuvuusvaatimuksen esittämällä useampia referenssisuorituksia siten, että referenssisuoritukseen on sisällytetty vähintään kolme valaistussuunnittelutyötä ja kolme tapahtumasähkösuunnittelutyötä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen perusteella Suomen Energia-Urakointi Oy on esittänyt vaihtoehdoksi väljemmän tulkintatavan, jonka mukaisesti referenssivaatimuksen voisi täyttää kolmella referenssisuorituksella jo pelkästään sillä edellytyksellä, että osa näistä kolmesta referenssisuorituksesta sisältäisi valaistussuunnittelutyötä ja osa tapahtumasähkösuunnittelutyötä.

Tältä osin on todettava, että tarjouspyyntöä ei ole sen sanamuodon perusteella voinut perustellusti tulkita Suomen Energia-Urakointi Oy:n esittämällä tavalla. Mikäli tarjouspyynnössä olisi tahdottu ilmaista eri suunnittelutyön lajien ilmoittamisen olevan vaihtoehtoista, olisi tarjouspyynnössä käytetty sanan ”ja” sijasta sanaa ”tai”. Myös LiCon-AT Oy on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että valaistussuunnittelu- ja tapahtumasähkösuunnittelutyötä koskevassa soveltuvuusvaatimuksessa on käytetty sanaa ”ja” sanan ”tai” sijasta.

Suomen Energia-Urakointi Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan kiinnittänyt huomiota myös referenssilomakkeella esitettyyn toteamukseen: ”Tarjoajalla tulee olla kokemusta vähintään kolmesta (3) hankkeesta viimeisen kolmen vuoden alta. Tarjoajalta vaadittu referenssi on

kuvattu jokaisen osa-alueen kohdalla erikseen tarjouspyynnön kohdassa "Hankinnan kohteen kriteerit" kohta "Osa-alueen yleiset kriteerit".

Tältä osin on todettava, että puitejärjestelyn jokaisen kahdeksan osa-alueen osalta referenssien ilmoittamiseen on käytetty samaa referenssilomakepohjaa, minkä vuoksi osa-aluekohtaisia referenssivaatimuksia ei ole voitu ilmaista referenssilomakkeessa. Yllä mainitusta referenssilomakkeen jälkimmäisestä virkkeestä käy selvästi ilmi, että tarkemmat osa-aluekohtaiset referenssivaatimukset on kuvattu erikseen tarjouspyynnössä. Näin ollen myöskään referenssilomakkeella käytettyjen ilmaisujen ei voida perustellusti arvioida johtaneen tarjoajia harhaan tarjouksen laatimisessa.

Suomen Energia-Urakointi Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan vedonnut myös siihen, että referenssilomakkeen mukaan lomaketta ei ole saanut muuttaa, ja että referenssilomakkeella on ollut valmiiksi vain kolme riviä.

Tältä osin on todettava, että tarjousajan kuluessa hankintayksikölle on esitetty kysymys siitä, onko referenssilomakkeelle mahdollista lisätä rivejä, mikäli halutaan esittää enemmän kuin kolme hanketta. Hankintayksikkö on tuolloin vastannut kaikille tarjoajille, että lomakkeelle voi halutessaan lisätä rivejä. Näin ollen tarjoajille ei ole voinut jäädä epäselväksi se, onko lomakkeelle ollut sallittua lisätä rivejä useammille referenssisuorituksille.

Lisäksi viisi tarjoajaa seitsemästä on myös lisännyt osa-alueen 5 osalta referenssilomakkeelle enemmän kuin kolme referenssisuoritusta (Sitowise Oy: 4, VALOA design rhs Oy: 4, WSP Finland Oy: 4, Ramboll Finland Oy: 7, LiCon-AT Oy: 9). Siten tarjoajien tosiasiallinen toiminta tarjousten laatimisvaiheessa viittaa siihen, että ainakin suurin osa tarjoajista on käsittänyt, että referenssejä voi olla myös tarpeen lisätä lomakkeelle enemmän kuin kolme.

Kukaan tarjoajista ei ole myöskään tarjousten laatimisvaiheessa ilmaissut, että referenssivaatimus olisi ollut epäselvä, tai kysynyt hankintayksiköltä tarkennusta vaatimuksen tulkintaan.

Edellä mainittujen seikkojen johdosta on todettava, että tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt vaatimukset eivät ole olleet epäselviä tai harhaanjohtavia. Näin ollen tarjouspyyntö ei ole myöskään ollut hankintasääntösten vastainen.

Suomen Energia-Urakointi Oy tai kukaan muukaan lausunnon antaneista poissuljetuista tarjoajista ei ole myöskään esittänyt selvitystä siitä, että heillä olisi tosiasiallisesti ollut käytettävissään riittävä määrä tarjouspyynnön vaatimukset täyttäviä referenssisuorituksia, jotka he olisi-

vat kuitenkin väärinkäsityksen vuoksi jättäneet esittämättä tarjousvaiheessa.

Toisaalta kaksi puitesopimustoimittajaksi valittua tarjoajaa on laatinut tarjouksensa tarjouspyynnön mukaisesti ja esittänyt riittävän määrän hyväksyttäviä referenssejä. Näin ollen tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun ei voida arvioida tälläkään perusteella vaarantuneen.

Soveltuvuusvaatimusten täyttymistä koskeva selvitys

Suomen Energia-Urakointi Oy on esittänyt hankintaoikaisuvaatimuksessaan, että Suomen Energia-Urakointi Oy:n referenssit täyttäisivät tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset.

Suomen Energia-Urakointi Oy:n mukaan referensseistä Kontulan keskuksen katu- ja puistoalueiden valaistussuunnittelu ja valaistuksen sähkösuunnittelu on vaativuudeltaan referenssi raitioverkon kohteen suunnittelusta. Toiseksi Raide-jokeri-referenssi, joka on puitesopimustyyppinen toimitus, sisältää erillisinä suunnittelutehtävinä useita eri raitiotiekohteita, kuten Suomen Energia-Urakointi Oy oli referenssitoimeksiannon kuvauksessa kuvannut.

Hankintapäätöksessä arvioitiin, että Suomen Energia-Urakointi Oy oli esittänyt referensseikseen vain yhden tapahtumasähkösuunnittelutyön sekä yhden valaistussuunnittelutehtävän yhteiskäyttökohteiden suunnittelutehtävistä raitioverkon kohteissa. Tältä osin on todettava, että hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetty selvitys ei anna aihetta arvioida asiaa toisin.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetyllä näkemyksellä siitä, että Kontulan keskuksen katu- ja puistoalueiden valaistussuunnittelu ja valaistuksen sähkösuunnittelu olisi vaativuudeltaan referenssi raitioverkon kohteen suunnittelusta, ei ole vaikutusta asian arviointiin. Mainittu referenssi ei ole täyttänyt tarjouspyynnön vaatimusta, jonka mukaisesti valaistussuunnittelutehtävien tulee olla yhteiskäyttökohteiden suunnittelutehtävistä raitioverkon kohteissa. Referenssivaatimuksen rajaaminen raitioverkon kohteisiin on ollut hankinnan kohteen kannalta perusteltua, sillä suunnittelukohteita suunnitellaan nimenomaan raitiotieympäristössä.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetyllä näkemyksellä siitä, että Raide-jokeri-referenssi olisi puitesopimustyyppinen toimitus, joka sisältää erillisinä suunnittelutehtävinä useita eri raitiotiekohteita, ei ole myöskään vaikutusta asian arviointiin. Suomen Energia-Urakointi Oy ei ole täyttämässään referenssilomakkeessa tuonut mitenkään esille sitä, että

referenssin tulisi katsoa sisältävän useampia kuin yhden valaistus-suunnittelutyön.

Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan lähtökohtaisesti sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä.

Näin ollen Suomen Energia-Urakointi Oy on esittänyt tarjouksessaan vain kaksi tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten perusteella hyväksyttävää referenssityötä. Suomen Energia-Urakointi Oy ei ole täyttänyt tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia, ja hankintayksikkö on toiminut hankintalain 83 §:n mukaisesti sulkiessaan Suomen Energia-Urakointi Oy:n tarjouskilpailusta.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Suomen Energia-Urakointi Oy ei ole täyttänyt tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia, joten tarjous on tullut sulkea tarjouskilpailusta. Edellä esitetyillä perusteilla Suomen Energia-Urakointi Oy:n tekemä hankinta-aoikaisuvaatimus ei anna aiheutta muuttaa rakennusten ja yleisten alueiden jaoston tekemää hankintapäätöstä.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankinta-aoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankinta-aoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jaakko Seppänen, lakimies, puhelin: 310 39062
jaakko.seppanen(a)hel.fi
Eva-Lisa Karlsson, projektinjohtaja, puhelin: 310 64387
eva-lisa.karlsson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 21.2.2020
- 2 Oikaisuvaatimuksen liite 1
- 3 Oikaisuvaatimuksen liite 2
- 4 Kuulemispyyntö 4.3.2020
- 5 Lausunto Ramboll Finland Oy 6.3.2020
- 6 Lausunto LiCon-AT Oy 9.3.2020

7	Lausunnon liite LiCon-AT Oy 9.3.2020
8	Lausunto Sitowise Oy 11.3.2020
9	Lausunto WSP Finland Oy 13.3.2020
10	Lausunto Despro Engineering Oy 13.3.2020
11	Vastaselityspyyntö ja vastaus 17.3.2020

Oheismateriaali

1	Tarjouspyyntö
2	Tarjouspyyntöön tulleet kysymykset ja niihin annetut vastaukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaispäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esiteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaispäätös

Esiteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaispäätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 06.02.2020 § 17

HEL 2019-008843 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hyväksyi seuraavat kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja oikeutti maankäyttöjohtajan tekemään katujen ja yleisten alueiden suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita koskevat puitesopimukset alla mainittujen tarjoajien kanssa osa-aluekohtaisesti:

Osa-alue 1: Monialaiset suunnittelukokonaisuudet, yleis- ja rakennussuunnittelu

1. Ramboll Finland Oy
2. WSP Finland Oy
3. Sitowise Oy
4. Ryhmittymä Sweco Ympäristö Oy ja Sweco Infra & Rail Oy
5. FINNMAP Infra Oy

Osa-alue 2: Tavanomaiset suunnittelutoimeksiannot

1. Formacad Oy
2. Sitowise Oy
3. Destia Oy
4. FINNMAP Infra Oy
5. AFRY Finland Oy (entinen toiminimi Pöyry Finland Oy)
6. FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
7. A-Insinöörit Civil Oy
8. WSP Finland Oy

Osa-alue 3: Infran tietotekniset asiantuntijapalvelut

1. Ramboll Finland Oy
2. Ryhmittymä Sweco Ympäristö Oy ja Sweco Infra & Rail Oy
3. Sitowise Oy
4. FINNMAP Infra Oy
5. WSP Finland Oy

Osa-alue 4: Monialaiset kehittämis- ja selvityspalvelut

1. WSP Finland Oy
2. Sitowise Oy

Osa-alue 5: Valaistussuunnittelu, alue- ja rakennussuunnittelu, sähkötekninen suunnittelu

1. LiCon-AT Oy
2. Ramboll Finland Oy

Osa-alue 6: Ulkovalaistuksen tarveselvitykset ja yleissuunnitelmat

1. Valoa design rhs Oy
2. LiCon-AT Oy
3. WSP Finland Oy
4. Sitowise Oy

Osa-alue 7: Liikennevalojen putkitus-, sähkö- ja kaapelointisuunnittelu

1. Nodeon Finland Oy
2. WSP Finland Oy
3. Sitowise Oy
4. Suomen Energia-Urakointi Oy

Osa-alue 8: Kaupunkitekniikan valokuituverkon yleissuunnittelu

1. Nodeon Finland Oy
2. Despro Engineering Oy
3. Sitowise Oy

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto sulki FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n tarjouksen osa-alueen 3 osalta tarjouskilpailusta, koska yritys ei täytä osa-alueen tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto sulki Ramboll Finland Oy:n tarjouksen osa-alueen 4 osalta tarjouskilpailusta, koska yritys ei täytä osa-alueen tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto sulki Sitowise Oy:n, Suomen Energia-Urakointi Oy:n, Valoa design rhs Oy:n, Despro Engineering Oy:n ja WSP Finland Oy:n tarjoukset osa-alueen 5 osalta tarjouskilpailusta, koska yritykset eivät täytä osa-alueen tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia.

Puitesopimus tulee voimaan, kun sopimus on allekirjoitettu kuitenkin siten, että sopimus tulee voimaan aikaisintaan 1.3.2020. Sopimus päättyy 28.2.2022. Tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhdellä kahden (2) vuoden pituisella optiokaudella 1.3.2022 - 29.2.2024.

Optiokauden käyttöönotosta päättävät tilaajat yhdessä. Päätilaaja (Helsingin kaupunki) ilmoittaa optiokauden käyttöönotosta alustavasti konsulteille viimeistään kolme kuukautta ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä.

Arvio hankinnan kokonaisarvosta sopimuskaudella optiokaudet mukaan lukien on arvonlisäverottomana 114 430 000,00 euroa. Kokonaisarvo jakaantuu osa-alueiden kesken seuraavasti:

Osa-alue 1: 88 850 000,00 euroa; Osa-alue 2: 12 730 000,00 euroa; Osa-alue 3: 8 000 000,00 euroa; Osa-alue 4: 950 000,00 euroa; Osa-alue 5: 2 500 000,00 euroa; Osa-alue 6: 600 000,00 euroa; Osa-alue 7: 200 000,00 euroa; Osa-alue 8: 600 000,00 euroa.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan osuus hankinnan yhteenlasketusta kokonaisarvosta arvioidaan olevan arvonlisäverottomana 102 400 000,00 euroa ja muiden tilaajien osuus arvioidaan olevan arvonlisäverottomana 11 130 000,00 euroa.

Yhteinen kunnallistekninen työmaa -yhteistoimintasopimuksen mukaisen tilauksien arvioidaan olevan arvonlisäverottomana 900 000,00 euroa.

Kaikissa edellä mainituissa, arvioiduissa arvoissa on huomioitu myös mahdollisesti käyttöönottettava kahden (2) vuoden optiokausi.

Puitesopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun kaikki hankintarenkaan osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen sopimuksen. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Puitesopimus ei sisällä määräostovelvoitetta eikä tuota konsultille yksinoikeutta toimeksiantojen toteuttamisesta tilaajalle.

Hankintapäätös on ehdollinen siihen asti, kunnes valitut tarjoajat ovat toimittaneet päätilaajan hankintayksikön vaatimat hyväksyttävät rikosrekisteriotteet sekä voimassa olevat todistukset tarjoajan toiminnan- ja konsulttivastuuvakuutuksesta.

Poissulkemisperusteen ilmetessä ratkaistaan hankintaa koskeva päätös uudelleen oikaisemalla tätä päätöstä hankintalain 132 §:n mukaisesti.

Käsittely

06.02.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana olivat projektinjohtaja Eva-Lisa Karlsson ja tiimipäällikkö Sauli Hakkarainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Sari Hilden

Lisätiedot

Eva-Lisa Karlsson, projektinjohtaja, puhelin: 310 64387
eva-lisa.karlsson(a)hel.fi